

27 510**Oprichting ICT-implementatie-organisatie
Stichting ICTU****Nr. 2****BRIEF VAN DE MINISTER VOOR GROTE STEDEN- EN
INTEGRATIEBELEID**

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal

's-Gravenhage, 22 februari 2001

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal ontvangen op
26 februari 2001.

Het oordeel dat de voorgenomen rechtshan-
deling een voorafgaande machtiging bij de
wet behoeft kan door een van beide Kamers
worden uitgesproken uiterlijk op 26 maart
2001.

Bij deze termijn is rekening gehouden met de
recesperiode van de Tweede Kamer.

Hierbij doe ik u de nadere inlichtingen over de voorgenomen oprichting
van de ICT-implementatie-organisatie Stichting ICTU, waar u bij brief van
7 december 2000 om verzocht, toekomen.

Tevens treft u hierbij aan de reactie van de Algemene Rekenkamer op het
voornemen tot oprichting van ICTU.¹ De Algemene Rekenkamer geeft aan
dat sturing aan de achterkant van de controle- en verantwoordings-
structuur in voldoende mate aanwezig is, maar dat die aan de voorkant
ontbreekt. Hierover wil ik het volgende opmerken.

Terecht stelt de Algemene Rekenkamer dat de financiële sturing aan de
voorkant maatwerk dient te zijn. Per aan ICTU op te dragen programma
zullen door de opdrachtgevers voorwaarden worden gesteld aan de
financiële vergoeding die ICTU zal ontvangen voor het verrichten van de
op te dragen werkzaamheden. Om zowel ICTU als opdrachtgevers te
faciliteren zal door het ministerie van BZK een modelprogrammacontract
worden opgesteld, waarin de rechten en plichten van opdrachtgevers en
ICTU worden opgesomd. Op basis van dit algemene model zal per
programma een maatwerk-contract worden gemaakt waarin onder meer
de financieringsvoorwaarden voor dat programma zullen worden
vastgelegd. Daarbij moet worden bedacht dat elk ministerie eigen
financiële voorwaarden hanteert, die hun neerslag zullen krijgen in dat
contract.

Voor de start- en overbruggingsbijdrage van BZK aan ICTU zullen
beschikkingen worden opgesteld waarin eveneens de nodige
voorwaarden zullen worden opgenomen. Één van de voorwaarden zal zijn
dat deze bijdragen slechts aangewend mogen worden voor het doel
waarvoor deze bijdragen zijn bestemd: het financieren van de initiële
investeringen om ICTU operationeel te krijgen resp. het in afnemende
mate financieren van exploitatiekosten die voorheen door BZK werden

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlemen-
taire Documentatie.

bekostigd, maar nu door ICTU zelf moeten worden betaald. Voor de noodzakelijke omvang van deze bijdragen is door PriceWaterhouse-Coopers (PWC) in het najaar van 2000 een berekening gemaakt. Deze berekening zal op basis van de nieuwste inzichten in het 1e kwartaal van 2001 geactualiseerd worden, zodat de bijdragen precies kunnen worden afgestemd op wat ICTU nodig heeft.

Daarnaast geldt in algemene zin dat ICTU een Administratieve Organisatie (inclusief interne controlemaatregelen) moet inrichten welke zal dienen als basis voor rechtmatigheids- en doelmatigheidscontrole. Verder zal het ICTU-bestuur een Treasury Statuut opstellen. In het Overdrachtsprotocol dat ik met ICTU zal sluiten zullen de aan deze documenten te stellen eisen worden opgenomen. In ieder geval zullen daarin worden opgenomen regels met betrekking tot de hoogte van het vermogen en een verbod op beleggen en op het aantrekken van lang vreemd vermogen.

De Minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid,
R. H. L. M. van Boxtel

Vragen en antwoorden

1.1. Doel en opzet van de ICTU

Vraag 1

- a) *Aan welke toekomstige activiteiten wordt gedacht?*
- b) *Komen ook projecten in aanmerking waar alleen lagere overheden bij betrokken zijn?*
- c) *In welke gevallen zal ICTU niet uitbesteden, maar zaken zelf doen?*
- d) *Wat is de rol van ICTU bij het project «Onderwijs on Line», het ICT-beleid van het ministerie van OC&W?*
- e) *Wat is de rol van ICTU bij het ICT-beleid zoals verwoord in de nota Digitale Delta?*
- f) *Wat is de rol van ICTU bij het beleidsplan professioneel inkopen en aanbesteden?*

Antwoord

Ad a) d) e) en f)

In eerste instantie zullen de zeven lopende programma's zoals genoemd in mijn brief van 21 november 2000 aan ICTU worden opgedragen. Deze zeven programma's vloeien voort uit het Actieprogramma Elektronische Overheid dat de invulling vormt van de overheidspijler in de nota De Digitale Delta. Inmiddels wordt gewerkt aan het opstarten van twee nieuwe projectorganisaties: een Taskforce die departementen zal ondersteunen bij de digitalisering van hun bedrijfsprocessen en de integratie van de archieffunctie daarin en een Expertisebureau dat initiatieven van overheidsorganisaties met allerlei vormen van innovatieve besluitvorming zal ondersteunen en ervaringen zal bundelen. Ook zij staan op de nominatie in ICTU opgenomen worden. Verder bestaan er nog geen concrete voornemens om projecten als «Onderwijs on Line», «Professioneel inkopen en aanbesteden» of andere bij ICTU onder te brengen. Maar dat kan veranderen zodra ICTU is opgericht. Opdrachtgevers zijn niet verplicht projecten onder te brengen, maar kunnen in vrijheid de afweging maken of ICTU hen meerwaarde biedt.

Ad b)

In zijn algemeenheid geldt dat ICTU uitsluitend in opdracht van (samenwerkende) overheidsorganisaties werkt aan programma's en projecten met een generiek karakter. Daarmee wordt bedoeld dat de programma's en projecten zich niet richten op individuele overheidsorganisaties maar op de openbare sector in zijn geheel of een groot deel daarvan. Ook projecten waarbij alleen lagere overheden zijn betrokken, kunnen bij ICTU worden ondergebracht. Het moet dan echter wel gaan om projecten waar de lagere overheden doelgroep zijn van het beleidsdoel dat met het project wordt beoogd danwel om projecten die door een groep van lagere overheden gezamenlijk worden uitgevoerd. Omdat een groot deel van de zeven aan ICTU op te dragen programma's zich (ook) richt op de gemeenten als doelgroep, is de VNG als mede-oprichter van meet af aan betrokken bij de opzet van ICTU. Voor het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen wordt in de statuten de mogelijkheid geboden na oprichting een bestuurder te benoemen. Voor dit benoemingsrecht is gekozen, omdat in de zeven lopende programma's het accent (nog) niet ligt op provincies en waterschappen, maar niet wordt uitgesloten dat ook zij in de toekomst nadrukkelijker betrokken worden bij lopende of nieuwe programma's.

Ad c)

ICTU kan ten opzichte van de markt gezien worden als een vooruitgeschoven overheidspost. ICTU is vormgegeven als een overheidsstichting en voert taken uit die «des overheids» zijn. De primaire taak is het management van programma's en projecten op ICT-terrein, waarbij samenwerking tussen de opdrachtgevende overheidsorganisaties centraal staat en waarvan de resultaten gericht zijn op het stimuleren van het gebruik van innovatieve generieke ICT-instrumenten in de openbare sector. De deskundigheid van ICTU moet dan ook allereerst op het terrein van het management van programma's en projecten in de overheidsomgeving liggen. ICTU moet daarnaast beschikken over «state of the art know-how» van ICT-ontwikkelingen om een verantwoord opdrachtgeverschap namens de samenwerkende overheidsorganisaties ten opzichte van de markt te kunnen vervullen. ICTU hoeft niet over gespecialiseerde kennis op specifieke ICT-deelterreinen en over programmeervaardigheden te beschikken. Daarvoor zal een beroep worden gedaan op de markt. Uitgangspunt is deze taken uit te besteden. Ook de generieke ICT-instrumenten zullen door de markt ontwikkeld moeten worden. ICTU bundelt daartoe wensen van samenwerkende overheidsorganisaties en besteedt de realisatie daarvan gecoördineerd uit aan de markt.

1.2. Motivering stichting

Vraag 2

- a) *Is Europees aanbesteden een publiekrechtelijke taak?*
- b) *Hoe zijn als gevolg van de stichtingsvorm aansprakelijkheden geregeld indien sprake zou zijn van het niet volgen van deze regels?*

Antwoord

Ad a)

Omdat de Stichting ICTU voldoet aan de definitie van een aanbestedende dienst, zoals opgenomen in de Europese aanbestedingsrichtlijnen, is zij een aanbestedende dienst en derhalve verplicht alle aanschaffingen boven de Europese drempelwaarde Europees aan te besteden. Deze definitie omvat een aantal criteria die als volgt kunnen worden samengevat: er moet sprake zijn van een instelling die is opgericht om te voorzien in behoeften van algemeen belang, de instelling moet rechtspersoonlijkheid bezitten en er moet sprake zijn van een overwegende overheidsinvloed. Aan al deze criteria wordt door de Stichting ICTU voldaan.

Ad b)

De Stichting is, conform de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, in de eerste plaats zelf verantwoordelijk en aansprakelijk voor de naleving van de Europese aanbestedingsregels en kan ingeval van niet-naleving door een gedupeerd bedrijf voor de burgerlijke rechter gedaagd worden. Daarnaast leidt de niet-naleving tot aansprakelijkheid van de Staat als lid van de Europese Unie. Overigens heeft de Staat de nodige instrumenten om niet-naleving te voorkomen. In de eerste plaats kunnen de overeenkomsten die tussen ICTU en de opdrachtgevende overheidsorganisaties worden afgesloten voor de uitvoering van een programma expliciete bepalingen op dit punt bevatten. In de tweede plaats zijn de Rijksambtenaren die zitting hebben in het ICTU-bestuur in dienst van de belangrijkste opdrachtgevers. Zij zullen er op toezien dat ICTU de aanbestedingsregels volgt om een ongestoorde voortgang van de programma's te verzekeren. Tenslotte heb ik statutair de nodige bevoegdheden, zoals het geven van aanwijzingen, het benoemen en ontslaan van bestuursleden, het goedkeuren van

zwaarwegende bestuursbesluiten en het goedkeuren van de jaarstukken, om in te grijpen in het functioneren van de stichting mocht dit nodig zijn.

Vraag 3

- a) *Waarom is niet gekozen voor de mogelijkheid ICTU binnen het ministerie van BZK te plaatsen?*
- b) *Welke specifieke voordelen biedt de stichtingsvorm boven die oplossing?*

Antwoord

Zoals aangegeven in mijn brief van 21 november 2000 moet ICTU gezien worden als een verlengstuk van samenwerkende overheidsorganisaties, dat facilitair ten behoeve van die organisaties werkt en vooral taken verricht die overheidsorganisaties anders ieder afzonderlijk hadden moeten uitvoeren. Een publiekrechtelijke rechtsvorm was, gegeven die positionering en taakstelling, het meest logisch geweest. Er is echter geen passende publiekrechtelijke rechtsvorm voor handen waarin tevens recht wordt gedaan aan het samenwerkingskarakter van ICTU, waarin de gezamenlijke verantwoordelijkheid van deelnemende overheidsorganisaties – waar onder de VNG – voor het beheer van de organisatie maximaal tot uitdrukking komt en die op korte termijn tot stand gebracht kan worden. De privaatrechtelijke stichtingsvorm aangestuurd door een bestuur waarin de belangrijkste opdrachtgevers zitting hebben, leidt tot een grotere betrokkenheid van en verantwoordelijkheid voor het functioneren van de organisatie bij die opdrachtgevende overheidsorganisaties dan indien was gekozen voor ICTU als onderdeel – hetzij een dienst, hetzij een agentschap – van het ministerie van BZK. Het is nu immers «hun» ICTU.

Vraag 4

- a) *Is overwogen om de taken van ICTU zelf uit te besteden aan de markt?*
- b) *Is overwogen om de ICTU-taken neer te leggen bij een bestaand agentschap?*
- c) *Wat zijn de voor- en nadelen van beide opties?*

Antwoord

ICTU zal bij de taken die het uitvoert, zoveel mogelijk de markt inschakelen. De functie die ICTU vervult, laat zich echter moeilijk uitbesteden. ICTU bundelt en coördineert wensen van samenwerkende overheidsorganisaties en besteedt de realisatie daarvan uit aan de markt. ICTU vervult op die wijze een dubbele makel- en schakelfunctie: enerzijds tussen deelnemende overheidspartijen onderling en anderzijds tussen de (gebundelde) overheid en het bedrijfsleven.

Daarbij gaat het om vanuit bestuurlijk oogpunt complexe programma's en projecten. Deze bestuurlijke complexiteit is er enerzijds in gelegen dat er sprake is van samenwerking tussen verschillende overheidsorganisaties (hetzij als opdrachtgevers; hetzij als doelgroep) en anderzijds dat er sprake is van beleidsrijke uitvoering. Met dat laatste wordt bedoeld dat het beleid op hoofdlijnen is vastgesteld, maar dat er voor de instrumentering van dat beleid nog regelmatig keuzes moeten worden gemaakt. ICTU dient daarom beleidsmatig zeer dicht bij de opdrachtgevers te staan. Het beleidsrijke karakter van de ICTU-werkzaamheden noodzaakt tot een vorm van programma- en projectmanagement waarbij voortschrijdend inzicht en bestuurlijke complicaties goed kunnen worden opgevangen, met behoud van een grote mate van resultaatgerichtheid.

Een ander argument om de functie die ICTU heeft voor de overheid, niet uit te besteden, is het feit dat ICTU zich beweegt in het terrein tussen strategische ICT-beleidsvorming en de uitvoering van dat beleid door

afzonderlijke overheidsorganisaties. Op Rijksniveau vindt deze strategische beleidsvorming plaats in het ICT-Beraad dat wordt gevormd door de plaatsvervangend-secretarissen-generaal van de ministeries. Voor de gemeenten vervult de Commissie Informatiebeleid van de VNG een soortgelijke rol. In het ICT-Beraad worden afspraken gemaakt over realisatie van de elektronische overheid. Deze afspraken dienen door de afzonderlijke overheidsorganisaties te worden geïmplementeerd. Veelal is daarvoor nader onderzoek, experimenteren en/of ontwikkeling van instrumenten en standaarden nodig. Omdat dit vaak de mogelijkheden van afzonderlijke organisaties te boven gaat en om expertise te bundelen en ervaringen te delen, is samenwerking nodig. Het is nuttig daarvoor een organisatie beschikbaar te hebben die dit namens de samenwerkende overheidsorganisaties op een projectmatige wijze kan doen en kan fungeren als kennis- en organisatorische basis voor lopende en nieuwe programma's.

Gezamenlijk opdrachtgeverschap via een facilitaire organisatie als ICTU werkt voor overheidsorganisaties niet alleen kostenbesparend c.q. schaalvergroterend, maar spreidt ook de risico's welke per definitie verbonden zijn aan innovatietrajecten. Bovendien leidt het tot een geringer beslag op schaarse kennis en deskundigheid in de arbeidsmarkt en kan deze kennis en deskundigheid, doordat medewerkers meer carrièreperspectief krijgen door bundeling van voorheen losstaande projectorganisaties, voor de overheid behouden worden. Voor het bedrijfsleven is dit gunstig omdat op deze wijze een gearticuleerde en omvangrijker overheidsvraag ontstaat, die anders niet, veel trager en/of versnipperd tot stand zal komen.

Voor een agentschap is om twee redenen niet gekozen. In de eerste plaats is een agentschap onderdeel van de organisatiestructuur van een ministerie en doet daardoor geen recht aan het samenwerkingskarakter van ICTU (zie het antwoord op vraag 3). In de tweede plaats is een agentschap een structurele organisatievorm en daarom niet het meest geëigend voor een organisatie die vooral projecten uitvoert en in omvang en formatie flexibel moet meebewegen met de werkvoorraad. Gezien de verwachte stroom van ICT-implementatieprogramma's de komende jaren zal de continuïteit van ICTU de komende 5 à 10 jaar in voldoende mate gewaarborgd zijn. Dit neemt echter niet weg dat het steeds om programma's of projecten gaat die een eindig karakter hebben. Als op een gegeven moment de toestroom van uit te voeren projecten opdroogt en daarmee de orderportefeuille van ICTU leeg raakt, zal tot liquidatie van ICTU worden overgegaan.

1.3. Organisatie, aansturing, verantwoording

Vraag 5

- a) *Zal ICTU alleen de uitbesteding voor haar rekening nemen en niet de begeleiding van de uitvoering door de marktpartijen?*
- b) *Hoe zien de genoemde voorwaarden er dan uit?*
- c) *Wat is in dit verband de verantwoordelijkheid van ICTU zelf?*

Antwoord

Onderscheid moet worden gemaakt tussen de beleidsmatige en inhoudelijke aansturing van de door ICTU uit te voeren programma's door de opdrachtgevende overheidsorganisaties en de aansturing van door ICTU ingeschakelde marktpartijen door ICTU zelf.

De aansturing van de aan ICTU opgedragen programma's en projecten verandert niet in vergelijking met de huidige situatie waarin deze programma's en projecten door afzonderlijke projectorganisaties worden uitgevoerd. De verantwoordelijkheid voor de beleidsmatige en financiële

aansturing en voor de inhoudelijke resultaten van elk van de programma's blijft berusten bij de opdrachtgevende overheden. Zij dienen er op toe te zien dat de afgesproken resultaten binnen afgesproken budget en tijd door ICTU worden behaald. Veelal is deze sturing gedelegeerd aan een programmastuurgroep waarin vertegenwoordigers van de opdrachtgevers zitting hebben. De sturende rol van deze gremia verandert niet. De instrumenten waarmee het opdrachtgeverschap wordt ingevuld, veranderen in vergelijking met de huidige situatie niet qua strekking, wel qua vorm. Naast de programmaplannen die tot nu toe al door de opdrachtgevers worden opgesteld en waarin de beleidsdoelen en het beschikbare budget zijn vastgelegd, komen er nu ook overeenkomsten tussen opdrachtgever(s) en ICTU waarin wordt vastgelegd welke resultaten met welke aanpak ICTU binnen welke tijd voor het gegeven budget zal realiseren. In die overeenkomst worden standaard zodanige voorwaarden opgenomen dat de opdrachtgevers mogelijkheden hebben om te kunnen sturen op de uitkomsten. Zo'n modelprogrammacontract moet nog worden opgesteld. Elementen die daarin zullen worden geregeld zijn bijvoorbeeld rapportageverplichtingen en besluitvormingsprocedures.

Bij de uitvoering van de programma's zal ICTU veelvuldig externen inschakelen. Het selecteren en contracteren van deze marktpartijen binnen de kaders van de Europese aanbestedingsregels is de verantwoordelijkheid van ICTU. Vervolgens dient ICTU deze externen zodanig aan te sturen dat de deelresultaten die zij opleveren er tijdig zijn en van voldoende kwaliteitsniveau om het overall-projectresultaat, waarvoor ICTU verantwoordelijk is, te kunnen bereiken.

Vraag 6

- a) *Wat is de taak van de Raad van Advies?*
- b) *Waarom zijn de lagere overheden niet vertegenwoordigd in de Raad van Advies?*
- c) *In welke gevallen worden aparte stuurgroepen ingesteld?*
- d) *Hoe verhouden deze zich tot de Raad van Advies?*

Antwoord

Ad a)

De raad van Advies heeft statutair tot taak het ICTU-bestuur met enige regelmaat te adviseren over de wijze waarop de stichting gestalte geeft aan haar doel.

Ad b)

De Raad van Advies wordt gevormd door het ICT-Beraad. Dit Beraad is in 2000 ingesteld en bestaat uit de plaatsvervangend-secretarissen-generaal van de ministeries. In het ICT-Beraad vindt de strategische ICT-beleidsvorming op Rijksniveau plaats en worden afspraken gemaakt over implementatie van de elektronische overheid bij de ministeries. Door het ICT-Beraad zullen veelal de gezamenlijke ICT-programma's worden geïnitieerd, die vervolgens, na politieke besluitvorming over deze programma's, aan ICTU in uitvoering kunnen worden gegeven. Om die reden is te verwachten dat het functioneren van ICTU regelmatig onderwerp van gesprek zal zijn in het ICT-Beraad. Om dit te formaliseren is aan het ICT-Beraad de rol van Raad van Advies van het ICTU-bestuur toebedeeld.

De consequentie van deze pragmatische oplossing is dat lagere overheden, die niet vertegenwoordigd zijn in het ICT-Beraad, derhalve ook geen zitting hebben in de Raad van Advies ICTU. Dit wordt niet als onoverkomelijk gezien, omdat de door de VNG benoemde bestuurder zijn eigen adviesorgaan, zijnde de Commissie Informatiebeleid, heeft.

Ad c)

Zodra meerdere overheidsorganisaties samen werken in een programma of project wordt een gezamenlijke stuurgroep voor de beleidsmatige en inhoudelijke aansturing van dat programma of project ingesteld. Indien de samenwerking alleen de ministeries betreft, ligt het voor de hand dat het ICT-Beraad tevens als stuurgroep voor dat programma of project fungeert. Op dit moment is dat alleen het geval voor het project Rijksoverheidsintranet. Indien ook andere bestuurslagen betrokken zijn in de samenwerking danwel indien niet alle ministeries in gelijke mate participeren in een programma maar enkele ministeries een duidelijke voortrekkersrol vervullen, kan een afzonderlijke programmastuurgroep worden ingesteld waarin de belangrijkste opdrachtgevers en doelgroepen zitting hebben.

Ad d)

De programmastuurgroepen sturen de uitvoering van het programma door ICTU beleidsmatig en inhoudelijk aan. De Raad van Advies heeft geen operationele rol bij die aansturing.

1.4. Financiële aspecten

Vraag 7

- a) *Kan inzicht worden verschaft in het financiële belang van de zeven lopende ICT-projecten, waarbij het in eerste instantie vooral gaat om de programmakosten?*
b) *Voor welke bedragen wordt uitbesteed?*

Antwoord

Ad a)

Voor de zeven lopende programma's zijn op dit moment meerjarig de volgende budgetten beschikbaar:

Programma	2001	2002	2003	2004	2005
OL2000	4 000	4 000			
Overheid.nl	1 300	1 300	1 300		
ON21	600	600	600		
Stroomlijning Basisgegevens	10 000	10 000			
RYX	4 500	2 000	n.n.b	n.n.b	n.n.b
PKI Taskforce	4 000	4 000	2 000		
Testbed digitale duurzaamheid	2 000	2 100	1 300		
Totaal	26 400	24 000	5 200		

(bedragen x f 1 000,-)

Deze bedragen betreffen zowel de personele en materiële kosten als de programmakosten. De verhouding tussen beide kostensoorten wisselt sterk per programma. Indien de hoofdactiviteit binnen een programma het adviseren en ondersteunen van overheidsorganisaties is, zal de personele kostencomponent naar verhouding groter zijn dan indien de hoofdactiviteit bestaat uit het laten ontwikkelen van instrumenten. Het bijgevoegde rapport van PriceWaterhouseCoopers geeft op blz. 4-7 per programma de verhouding tussen beide kostencomponenten aan. Daarbij moet worden aangetekend dat de door PWC gehanteerde begrotingscijfers niet voor elk programma corresponderen met bovenstaande cijfers, omdat bovenstaand de actuele stand van zaken is weergegeven. Verder geldt dat de verwachting is dat een aantal projecten de komende jaren verlengd en/of geïntensiveerd zal worden, waardoor ook het meerjarig beschikbare budget zal toenemen.

Ad b)

In 2000 is binnen de zeven programma's (afgezet tegen de totale besteding) voor de volgende bedragen extern uitbesteed:

Programma	Besteed	Uitbesteed
OL2000	4 150	2 649
Overheid.nl	1 300	738
ON21	3 000	2 700
Stroomlijning Basisgegevens	3 650	3 593
RYX	4 500	3 984
PKI Taskforce	2 000	1 153
Testbed digitale duurzaamheid	440	360
Totaal	19 040	15 177

Externe uitbesteding betreft niet alleen programma-uitgaven maar ook de kosten van de inhuur van extern personeel.

Vraag 8

- Kan het PWC-rapport (PriceWaterhouseCoopers) aan de Kamer worden gezonden?*
- Waarom kan niet alsnog de kostenberekening van de lopende programma's worden gemaakt?*
- Welk niveau van reservevorming wordt redelijk geacht?*

Antwoord

Ad a)

Het rapport is bijgevoegd.¹

Ad b)

Op dit moment faciliteert het ministerie van BZK op allerlei manieren de programmabureaus. De kosten daarvan worden soms wel en soms niet doorberekend in de programmabegrotingen. Waar dat niet gebeurt, komen deze exploitatiekosten ten laste van centrale personele en materiële budgetten van BZK. De huisvesting is daarvan een goed voorbeeld. PWC heeft berekend dat momenteel een bedrag van 3,5 miljoen aan exploitatiekosten niet wordt gedekt uit programmabegrotingen, maar centraal wordt gefinancierd door BZK. Na oprichting van ICTU zal ICTU geen gebruik meer maken van BZK-faciliteiten. ICTU zal daar zelf voor moeten zorgen. Dat betekent dat ICTU een centrale staf zal vormen die de voorheen door BZK uitgevoerde stafftaken op zich gaat nemen, dat er een eigen pand wordt gehuurd en dat er een eigen ICT-infrastructuur moet worden aangelegd en onderhouden. Het uitgangspunt is dat na onderbrenging van de programma's in ICTU deze kosten integraal worden doorberekend aan de opdrachtgevers. Indien programma's ter uitvoering worden opgedragen aan ICTU, zullen dus ook alle exploitatiekosten in de programmabegrotingen opgenomen moeten worden. De totale kosten van de programma-uitvoering worden daardoor in principe niet hoger – mogelijk met uitzondering van de btw-doorbelasting op de inzet van ambtelijk personeel van ICTU, waar tegenover echter nog niet gecalculeerde efficiëncyvoordelen als gevolg van bundeling van de programmabureaus staan – in vergelijking met de huidige situatie. Alleen zal de financieringsstroom anders gaan lopen: niet meer centraal via BZK, maar via de programmabegrotingen. Dat betekent dat gezamenlijke opdrachtgevers nu bij het formuleren van een programma van meet af aan rekening moeten houden met deze kosten en onderling afspraken moeten maken over wie voor welk deel bijdraagt in de financiering van het programma. In de begrotingen van de lopende programma's is soms wel, soms niet

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

rekening gehouden met deze kosten. Waar dat niet is gebeurd, is het in principe mogelijk de 3,5 miljoen aan centraal door BZK gefinancierde exploitatiekosten alsnog toe te wijzen aan programma's, de daarmee per programma gemoeide bedragen te verdelen over de verschillende opdrachtgevers, die dan vervolgens ICTU vergoeden. Dat is echter een omslachtige werkwijze die aan het bedrag dat van BZK naar ICTU gaat, niets verandert. Daarom is er voor gekozen dit bedrag rechtstreeks naar ICTU te laten vloeien.

In 2002 en 2003 zullen lopende programma's mogelijk worden verlengd en zullen nieuwe programma's door ICTU in uitvoering worden genomen. In de begrotingen voor die programma's zullen de exploitatiekosten van ICTU verdisconteerd zijn. Dat betekent dat een steeds groter deel van de exploitatiekosten uit de programmabudgetten zal worden gefinancierd met als gevolg dat de bijdrage van BZK terug gebracht kan worden van 3,5 miljoen in 2001 via 2 miljoen in 2002 en 1 miljoen in 2003 naar 0 in 2004.

Ad c)

Over welk niveau van reservevorming ik redelijk acht, kan ik nu nog geen uitspraak doen. Op dat punt is nader onderzoek nodig. Voor een agentschap wordt 5% van het totaal vermogen aangehouden. Dat zal waarschijnlijk voor ICTU te laag zijn, omdat ICTU meer liquiditeitsrisico's loopt vanwege de privaatrechtelijke rechtsvorm en omdat ICTU geen beroep kan doen op de leenfaciliteit bij het ministerie van Financiën.

Vraag 9

Worden de kosten van faciliteiten van het ministerie van BZK doorberekend in de tarieven?

Antwoord

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 8 zal BZK na oprichting van ICTU geen faciliteiten (zoals bijvoorbeeld huisvesting, financiële administratie, salarisadministratie, personele ondersteuning) meer leveren, maar zal ICTU hierin zelf moeten voorzien. De kosten daarvan zullen volledig worden doorberekend in de tarieven. Omdat voor de lopende zeven programma's in de programmabudgetten onvoldoende rekening is gehouden met de kosten van de tot nu toe door BZK uit centrale budgetten geleverde faciliteiten (waarvan huisvesting en personeel de grootste kostenposten zijn) zal BZK gedurende de jaren 2001 t/m 2003 een startbijdrage en een aflopende overbruggingsbijdrage beschikbaar stellen. De afloop van deze bijdrage komt ruwweg overeen met het aflopen van de bestaande programma's. Bij verlenging van deze programma's en voor nieuw op te dragen programma's zal van meet af aan de integrale kostprijs door ICTU worden doorberekend.